

		KRITERIJ:	IME IN PRIIMEK, razred:		
		100 % – 90 % = (odl) 5 89 % – 78 % = (pdb) 4 77 % – 64 % = (db) 3 63 % – 50 % = (zd) 2 49 % – 0 % = (nzd) 1	Jakob Škabarne, 7.a		
			Št. točk:	Odstotek:	Ocena:
			48,5/51	95%	odl(5) bravo
Letnik:	Št. testa:	Datum:	Snov:		
1.	2	11. 3. 2024	Tipi reliefa, podnebje		

1. Pred vsakega od opisanih pojmov na levi pripiši po eno najustreznejšo črko z desnega stolpca. Dva pojma na desni sta odveč. (2T)

E Obvisela dolina

A Fjord

D Balvan

~~A~~ zalita ledeniška dolina

B – skledasta kotanja

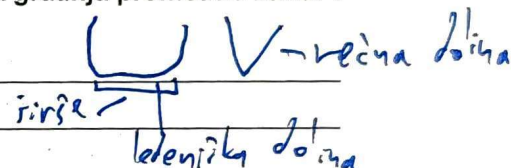
C – rečno-ledeniška terasa

~~D~~ ledeniška akumulacija

~~E~~ stranski ledenik

2. Pojasni, zakaj je v dolinah, ki jih je zajela gorska poledenitev, lažja gradnja prometnic kakor v tistih, ki niso bile ledeniško preoblikovane. (1T)

Ker je dno dolin ravnejše in širše

3. Imenuj akumulacijsko reliefno obliko, ki je na sliki v barvni prilogi 1 označena s črko A, ter napiši geološko obdobje kenozoika, v katerem je nastalo največ takih reliefnih oblik. (2T)

Reliefna oblika: čelna morena

Geološko obdobje: pleistocen

4. Zapiši dve dolini v Sloveniji, ki ju je bistveno preoblikoval ledenik. (1T)

1 Trigavska dolina

2 bohinjska dolina

5. Napiši reliefno obliko, ki jo prikazuje slika v barvni prilogi 2, in proces, s katerim je nastala. (2T)

Reliefna oblika: škraplje

Proces: korozija

6. Opiši pojem »siga«. (1T)

Siga je belkasta kamnina, ki nastane zaradi dolgotrajnega odlaganja CaCO_3 blizu ki je bil prej raztopen v vodni sliski CH_3COOH .

7. Opiši, zakaj je kraško površje manj primerno za kmetijstvo. (1T)

Ker zaradi prepustnosti kamnin voda hitreje odteka in povzroča ponikne.

8. Preglednico dopolni s kratkimi odgovori. (3T)

Vsaj eno kraško polje, ki je del Notranjskega podolja v Sloveniji.	planinsko polje
Kislina, ki najpogosteje povzroča korozijo na apnencu v Sloveniji.	oglikova kislina (CH_3COOH)
Luknjičasta karbonatna kamnina, ki se nahaja na brzicah reke Krke.	lehnjak

9. Imenuj tipa reliefa, ki ju prikazujeta sliki 1 in 2 v barvni prilogi 3. (2T)

Slika 1: obalni relief

Slika 2: vzhodni relief (edski)

10. S pomočjo slike v prilogi 4 obkroži črki pred trditvama, ki napačno opisujeta značilnosti riaškega tipa obale. (2T)

- ☒ A Na oblikovanje obale so vplivali notranji in zunanji preoblikovalni procesi.
- ☒ B Zaradi dvigovanja gladine je morje zalilo ustja manjših rek, ki tečejo vzporedno z obalo.
- ☒ C Obala je nastala tudi kot posledica ugrezanja površja.
- ☒ D Sodi med visoke obale, za katere so značilni klifi in hriboviti polotoki.
- ☒ E Obala je nastala, ko se je zaradi taljenja ledu dvignila morska gladina. ?
- ☒ F Ob obalah so nastala obsežna obalna nižavja in izrazito plitva voda.

11. Razloži nastanek obale, ki jo prikazuje slika v barvni prilogi 5, in opiši vzrok za manjšo primernost takšnih obal za pomorski promet. (2T)

Razlaga: Lagunska obala - morje je zalilo plitve lake kopna. Laki ugrabili tudi morsko koso, ki je posledica moške akumulacije. Ob obalah so nastala obsežna obalna nižavja in izrazito plitva voda.

Opis: Takšne obale so za morski promet manj primerne ker je voda plitvejša - velika ladja bi našla težave.

12. Imenuj reliefno obliko na sliki 2 v barvni prilogi 3 (!) in opiši njen nastanek. (2T)

Reliefna oblika: gobasta skala

Opis: delci peska, ki jih nosi veter z veliko hitrostjo, trkajo v skalo - to jo na dolgi roki višini stavišča. Manjši delci, ki jih veter nosi višje, nimajo zadostne mase, da bi povzročili škodo, večjih delcev pa veter ne more nositi.

13. Z vzrokom in posledico pojasni vpliv človeka na širjenje puščav v Sahelu. (2T)

Vzrok: človek odstranjuje rastline, da pripravi prostor za poljedelske površine. Posledica: Ni rastlinja, da bi ustavilo puščavski pesek, zato ga odnese iz puščave - puščava se širi.

14. Pred vsakega od opisanih pojmov na levi pripiši po eno najustreznejšo črko z desnega stolpca. Dva pojma na desni sta odveč. (2T)

E vadi

D deflacija

B hamada

A - gobasti osamelec

B - skalna puščava

C - vetrna erozija (brušenje)

D - vetrno odpihovanje

E - suha rečna dolina

15. Med naštetimi pojmi obkroži podnebni element. (1T)

POJMI: morski tokovi zračni tlak in vetrovi rotacija Zemlje geografska širina

16. Opiši nastanek kislega dežja. (1T)

Ko dež padne slozi zrak, se na vodi vežejo žveplove spojine (žvepeli). Nastane tako škodljiva žveplena kislina.

17. Oglej si prilogo 6. Katero od opisanih dogajanj je primarni vzrok za dečkovno ravnanje? Obkroži pravilni odgovor. (1T)

- ☒ A Zmanjševanje koncentracije O_3 v atmosferi.
- ☐ B Povečevanje koncentracije SO_2 zaradi kurjenja slabokakovostnega premoga.
- ☐ C Prekomerno kurjenje fosilnih goriv (npr. nafte, zemeljskega plina).
- ☐ D Večanje deleža kondenzacijskih jeder zaradi temperaturne inverzije.

18. Preglednico dopolni s kratkimi odgovori. (4T)

Črta, ki povezuje točke z enako količino padavin.	izoheta ✓
Vrednost normalnega zračnega tlaka.	1013 mbar ✓
Vrednost, za katero se zniža temperatura ob višanju nadmorske višine (= vertikalni temperaturni gradient)	$\sim -0,65^{\circ}\text{C} / 100\text{ m (x)}$
Geografska širina severnega tečajnika.	$66,5^{\circ}\text{SGS}$ ✓

19. Obkroži črki pred pravilnima trditvama. (2T)

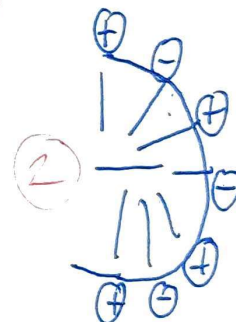
- ☒ A Ker se kopno hitreje segreva in ohlaja od oceanov, se v smeri proti notranjosti celin zmanjšujejo letne temperaturne amplitude.
- ☒ B Zaradi temperaturnih razlik med posameznimi območji na Zemlji nastajajo vetrovi.
- ☒ C V poletnih mesecih se zaradi visokih temperatur nad celinami v zmerno toplem pasu zrak dviga. Posledica je močno in dolgotrajno deževje.
- ☒ D Ozračje se večinoma segreva posredno z absorpiranjem dolgovalovnega sevanja Zemljinega površja.

20. Zapiši DA, če trditev drži, oz. NE, če ne drži. (2T)

	DA/NE
Toplotni obrat se pojavlja predvsem v hladni polovici leta.	DA
Toplotni obrat je značilen za odprte in vetrovne pokrajine.	NE
Toplotni obrat se pojavlja ob visokem zračnem pritisku.	DA
Toplotni obrat vpliva na poslabšanje kakovosti zraka, ki ga dihamo.	DA

21. Obkroži črki pred napačnima (!) trditvama. (2T)

- A Vsako gibanje zraka v vodoravni smeri imenujemo veter.
- B Eden od dejavnikov, ki vplivajo na smer vetra, je rotacija Zemlje.
- ☒ C Stalne vetrove v tropskem pasu imenujemo pasati, v zmerno toplem pasu pa monsuni.
- ☒ D Veter piha v spodnjih plasteh ozračja od nizkega zračnega tlaka k visokemu.

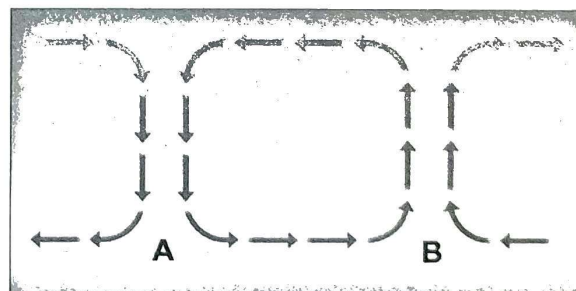
22. Eno od napačnih trditev iz naloge 21 zapiši pravilno. (1T)

Veter piha v spodnjih plasteh ozračja od visokega zračnega tlaka k nizkemu.

23. Slika prikazuje kroženje zraka na zemeljskem površju. Napiši, katera od črk prikazuje območje ekvatorja, in svojo odločitev pojasni. (2T)

Črka: B ✓

Pojasnilo: Na ekvatorju se zrak dviga - je območje stalnega nizkega zračnega tlaka. Zato je tam veliko padavin.

24. Imenuj padavine po nastanku, ki so pogoste na območju, ki je na sliki pri prejšnji nalogi označeno s črko B. (1T)

konveksijske ✓

25. Obkroži črki pred pravilnima trditvama. (2T)

- 2
- odgovor
- ☒ A Relativno zračno vlago izražamo v g/m^3 . %
 - ☒ B Hladen zrak sprejme manj vlage od toplega.
 - ☒ C S segrevanjem zraka se zniža absolutna zračna vlaga.
 - ☒ D Pri relativni zračni vlagi 100 % je zrak nasičen z vlago.

26. Obkrožite črki pred pravilnima trditvama. (2T)

- 1
- ☐ A V anticiklonu se zrak dviguje.
 - ☒ B Na prisojnih pobočjih gora so poleti pogoste konvekcijske padavine.
 - ☒ C Zrak se ponoči z gorskih pobočij praviloma spušča v doline.
 - ☒ D Žled je posledica prehoda vodne pare v ledena zrnca.

27. S pomočjo slike v barvni prilogi 7 imenuj vremenotvorno središče, pod vplivom katerega je zahodna polovica Evrope, in pojasni vremensko situacijo nad Alpami. (2T)

1.5

Vremenotvorno središče: Islandski minimum ✓

Pojasnitev: Nad Alpami je deževno vreme. To je zato, ker Islandski minimum prinaša (20. 12. je zima) delujoča na jug evrope. Islandski minimum prinaša deževno vreme. Prešla jih bo hladna fronta.

28. Glede na vremensko karto v prilogi 7 obkroži pravilni trditvi. (2T)

- 2
- ☒ A. Nad južno Nemčijo se nahaja hladna fronta.
 - ☒ B. Nad Turčijo je območje visokega zračnega tlaka.
 - ☐ C. Južno Španijo je zajelo območje okluzije.
 - ☐ D. Vremenska karta prikazuje situacijo ob spomladanskem enakonočju.
 - ☐ E. Nad Londonom se zračne mase spuščajo proti tlom.

29. Preberi novico iz enega izmed dnevnih časopisov. Kdaj je bila vest objavljena? Obkroži pravilni datum. (1T)

Monsuni morijo po Aziji

1

Sezonsko monsunsko deževje, ki je zajelo jug in jugovzhod Azije, je terjalo že več sto življenj. Najhuje je v Indiji, Pakistanu in Mjanmaru, kjer so številne poplave in sproženi plazovi vzeli več kot 300 življenj, so danes sporočile lokalne oblasti.

Datumi: 21. 12. 1. 3.

5. 8. ✓